

Finanšu ministrija

Informatīvais ziņojums “Operatīvā informācija par Eiropas Savienības fondu un Atveseļošanas fonda plāna ieviešanas statusu 2023. gada jūlijā – augustā” (ikmēneša ziņojums)

Finanšu ministrija atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27. § 11. punktā* noteiktajam iesniedz operatīvo informāciju par Eiropas Savienības fondu un Atveseļošanas fonda plāna ieviešanas statusu 2023. gada jūlijā – augustā, kas sagatavota un atspoguļota turpmākajā prezentācijā.**

**Atbilstoši MK 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27. § 11. punktam katru mēnesi FM jāiesniedz MK bez saskaņošanas informāciju par ES fondu ieviešanas plānu izpildi. Operatīvā informācija pieejama [ES fondu tīmekļa vietnē](#).*

*** Ziņojums sagatavots uz 22 lapām.*

Finanšu ministrija

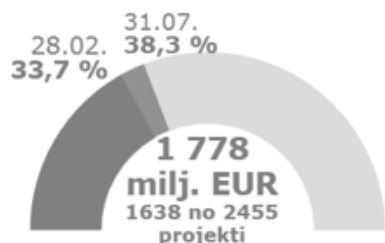
Plānotie būtiskākie darbi 2023. gadā ES fondu un Atveseļošanas fonda plāna ieviešanā

2014.-2020. ES fondi:

ES finansējums
4,6 mljrd. EUR

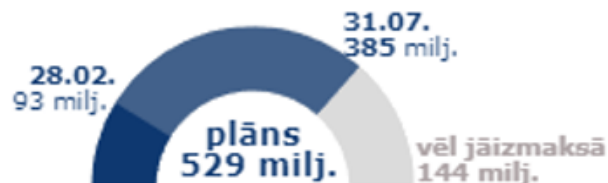
Projektu pabeigšana

- Risinājumi visa pieejamā ES finansējuma izmantošanai

Pabeigtie projekti

Maksājumi projektos
2023. gadā, EUR

2021.-2027. ES fondi:

ES + nacionālais finansējums
5 mljrd. EUR

Ieviešanas uzsākšana

- Apstiprināt investīciju MK noteikumus 2023. gadā vēl par kopējo finansējumu 3 mljrd. EUR

Apstiprinātie investīciju MK
noteikumi 2023. gadā,
EUR (skaits)

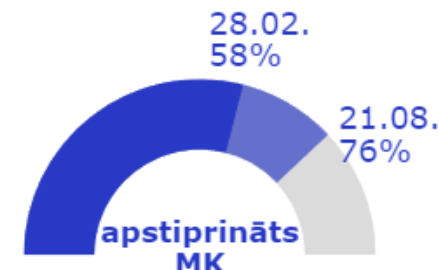

Atveseļošanas fonds:

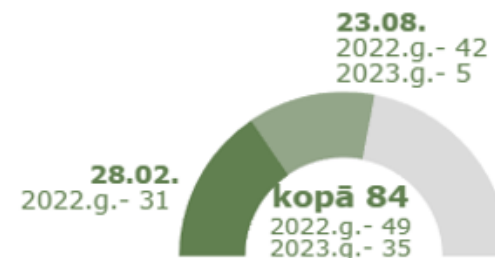
ES finansējums
1,82 mljrd. EUR

Ieviešanas paātrināšana

- Apstiprināt MK regulējumu par 24 % no AF finansējuma

- Izpildīt 2022.g. un 2023.g.rādītājus

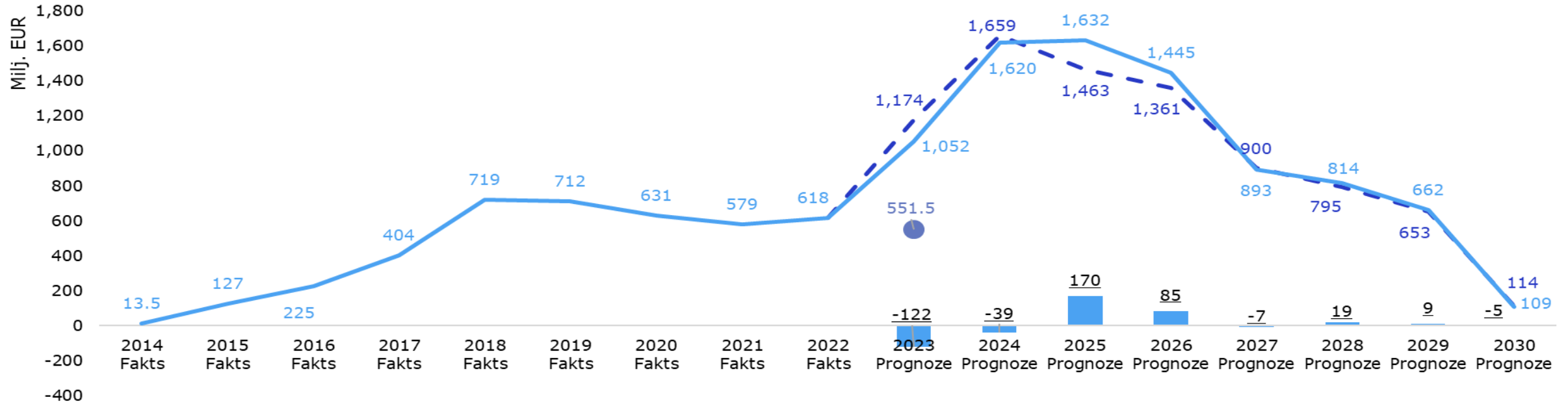
- Iesniegt EK AF plāna grozījumus

Finanšu ministrija

Nemot vērā investīciju noteikumu un atlašu nobīdes, ministrijas š.g. jūlijā aktualizējušas prognozi budžeta izdevumiem par ES fondiem un Atvесеjоšanas fondu

- ❑ 2023.gada 7 mēnešos no budžeta investēti **47 %** no ministriju gada prognozes - pārsvarā maksājumi 2014.–2020. perioda un Atvесеjоšanas fonda projektiem. Par **286 milj. EUR (48 %)** vairāk nekā **2022.** gada septiņos mēnešos.
- ❑ Salīdzinot ar 2023. gada februāra prognozēm ievērojams investīciju apjoms no 2023. gada **pārplānots uz turpmākiem gadiem.**

- ES fondu 2014-2020, 2021-2027 un Atvесеjоšanas fonda budžeta izdevumu prognožu izmaiņas
- 24.02.2023. ES fondu 2014-2020, 2021-2027 un Atvесеjоšanas fonda budžeta izdevumu prognoze
- 19.07.2023. ES fondu 2014-2020, 2021-2027 un Atvесеjоšanas fonda budžeta izdevumu prognoze
- ES fondu 2014-2020, 2021-2027 un Atvесеjоšanas fonda budžeta izdevumu izpilde 7 mēnešos

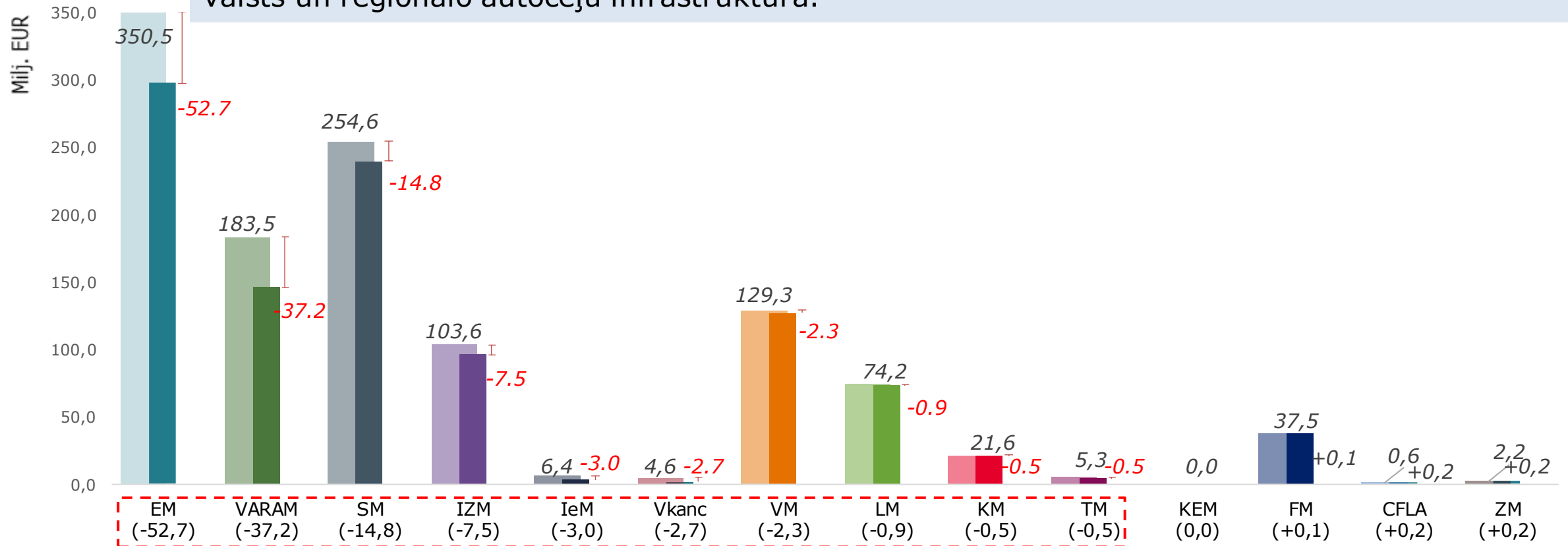
Finanšu ministrija

ES fondu un Atveseļošanas fonda budžeta izdevumu iestāžu prognožu izmaiņas 2023. gadam

Lielākās izmaiņas:

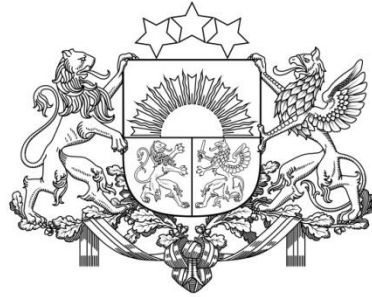
ES fondu **2021.–2027.** programma: Ekonomikas ministrijas (-44 milj. EUR) finanšu instrumenti (garantijas un aizdevumi produktivitātes investīcijām).

Atveseļošanas fonds: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (-24,2 milj. EUR) valsts un reģionālo autoceļu infrastruktūra.

■ Tumšas krāsas kolonnas – 07.2023 budžeta izdevumu prognoze 2023. gadam – ES fondi 2014- 2020, 2021- 2027 un Atveseļošanas fonds

■ Gaišas krāsas kolonnas – 02.2023 budžeta izdevumu prognoze 2023. gadam – ES fondi 2014- 2020, 2021- 2027 un Atveseļošanas fonds

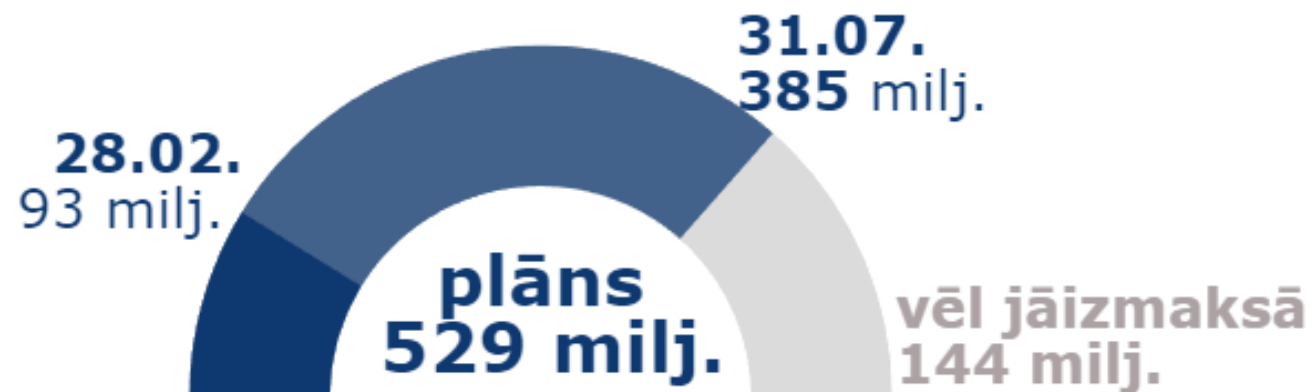
Finanšu ministrija

ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda aktualitātes

Finanšu ministrija

ES fondu 2014.–2020. programmas investīciju progress līdz 31.07.2023. (kopā ES piešķirums 4,64 mljrd. EUR)

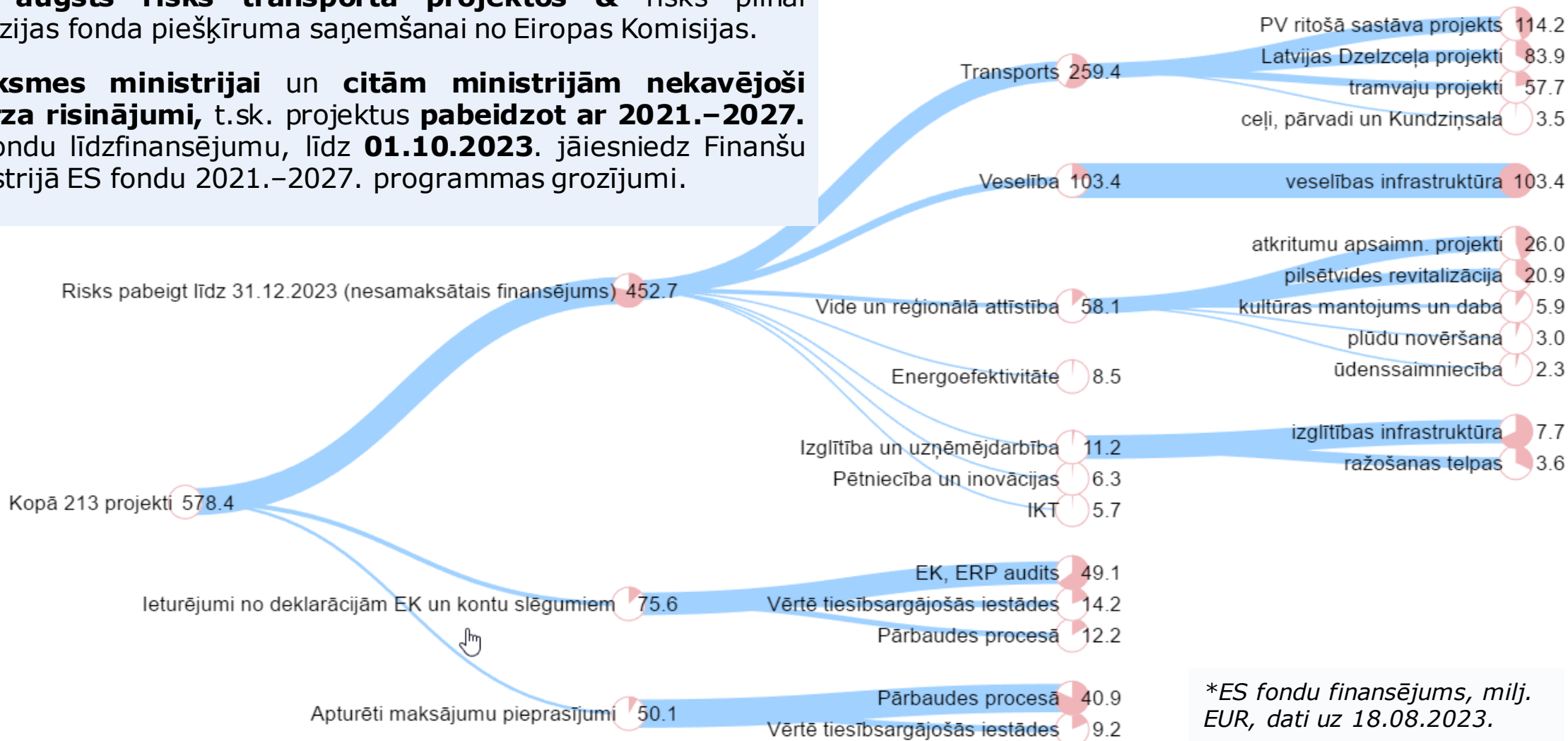
- ❑ 2023. gadā maksājumu projektu īstenotājiem temps pārsniedz prognozēto;
- ❑ Fokuss uz projektu pabeigšanas uzraudzību. **Ministrijām**, ja nepieciešams, **jārosina Ministru kabinetā lēmumi projektu pabeigšanai pēc 31.12.2023.** (perioda izdevumu attiecināmības beigām), piemēram, **prioritāri pabeigt projektus ar ES fondu 2021.–2027.** programmas finansējumu vai ar projektu īstenotāju pašu finansējumu.

Finanšu ministrija

ES fondu 2014.–2020. programmas noslēgumā īpaši uzraugāmi 213 «riska» projekti – riska finansējums 578,4 milj. EUR – lielākā ietekme riskam nepabeigt 61 projektu līdz 31.12.2023. Kopš 27.04.2023. riska projektu finansējuma samazinājums 219,2 milj. EUR.

- ❑ **Ļoti augsts risks transporta projektos & risks pilnai Kohēzijas fonda piešķiruma saņemšanai no Eiropas Komisijas.**
- ❑ **Satiksmes ministrijai un citām ministrijām nekavējoši jāvirza risinājumi, t.sk. projektus pabeidzot ar 2021.–2027. ES fondu līdzfinansējumu, līdz 01.10.2023. jāiesniedz Finanšu ministrijā ES fondu 2021.–2027. programmas grozījumi.**

*ES fondu finansējums, milj. EUR, dati uz 18.08.2023.

Finanšu ministrija

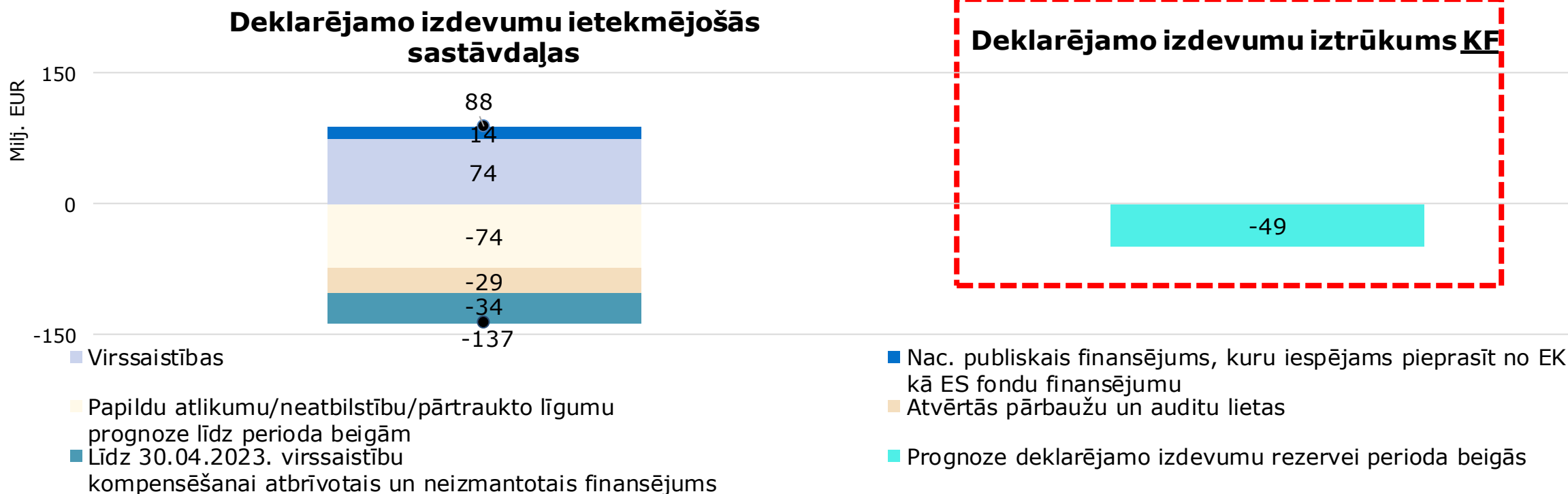
Aktualizētā ES fondu 2014.–2020. programmas deklarējamo izdevumu prognoze liecina, ka Kohēzijas fondā prognozējams deklarējamo izdevumu iztrūkums un risks nesaņemt no Eiropas Komisijas Kohēzijas fonda virs 40 milj. EUR (85 % no prognozētiem nedeklarētiem 49 milj. EUR) perioda beigās

Būtiska negatīva ietekme ir t.sk. projektiem, kur Kohēzijas fonds varētu neiekļauties attiecināmībai līdz 31.12.2023.:

- AS «Pasažieru vilciens» elektrovilcieni - 69 milj. EUR;

- LDZ dzelzceļa infrastruktūra ~39,5 milj. EUR.

FM rosina ĀRKĀRTAS RISINĀJUMU, lai pēc iespējas visu Eiropas Savienības piešķirumu piesaistītu Latvijai - virzīt ES fondu 2014.–2020. programmas grozījumus (SAFE iniciatīva) - izmantot iespēju deklarēt valsts budžeta izdevumus (energo atbalsts/u.c.), pārfinansējot uz ES fondu 2014.–2020. programmu.

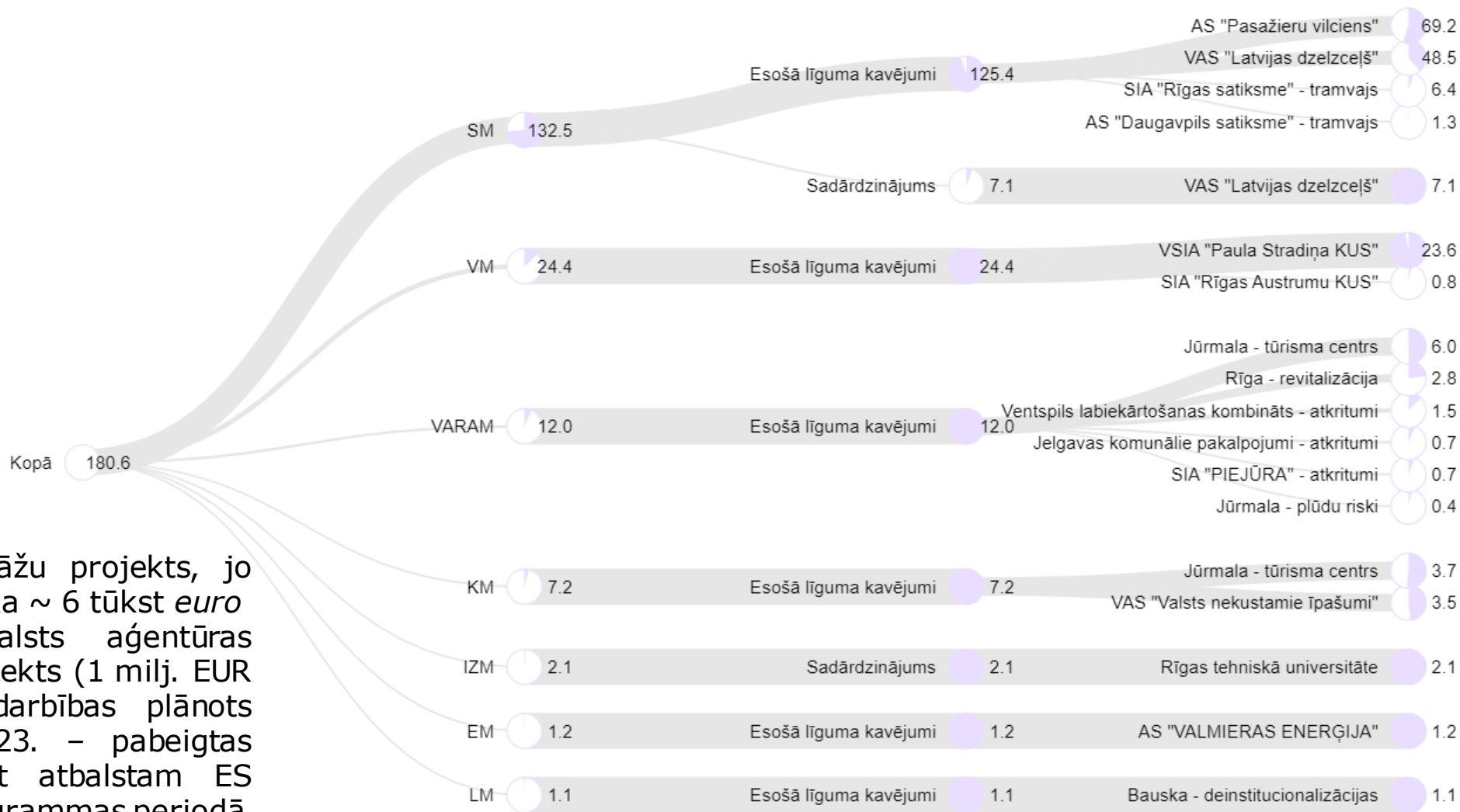

Finanšu ministrija

Ministrijām jāvērtē iespējas projektus daļēji finansēt ES fondu 2021.–2027. programmā. Centrālā finanšu un līgumu aģentūra identificējusi 25 projektus, kuru pabeigšanai izdevumi (kopējās izmaksas) radīsies arī pēc 31.12.2023. – tos nevarēs pieprasīt Eiropas Komisijai.

Visiem projektiem iespējama ietekme uz valsts budžeta fiskālo telpu – īstenotāji vai kapitāldaļu turētāji ir publiskais sektors.

Grafikā nav iekļauti:

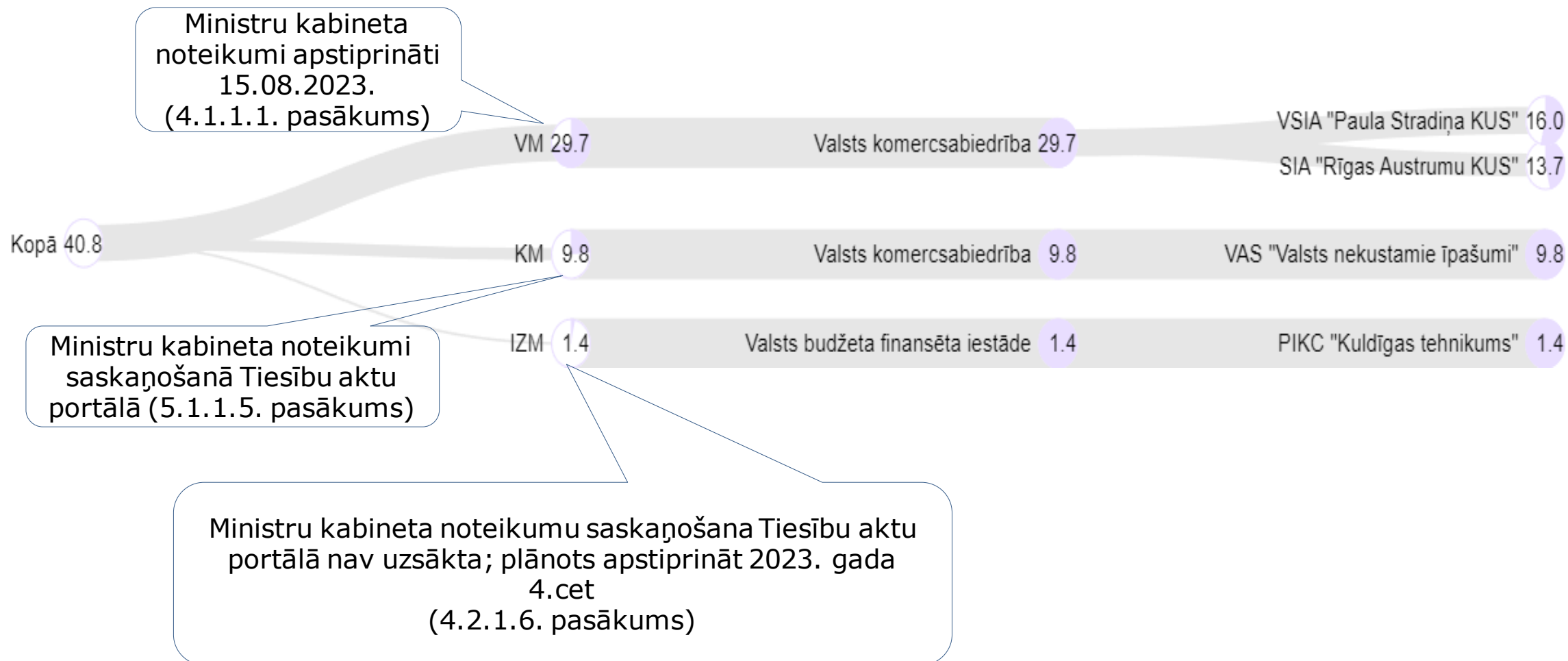
- Cēsu izglītības iestāžu projekts, jo riska summa ir nebūtiska ~ 6 tūkst euro
- Nodrošinājuma valsts aģentūras energoefektivitātes projekts (1 milj. EUR sadārdzinājums), jo darbības plānots pabeigt līdz 31.12.2023. – pabeigtas darbības nevar atlasīt atbalstam ES fondu 2021.–2027. programmas periodā

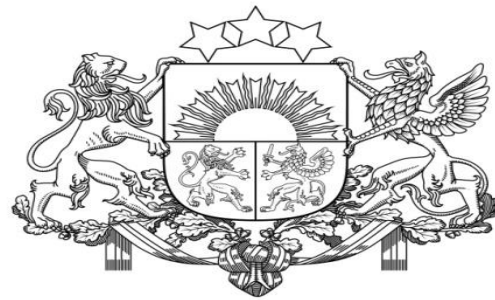

Finanšu ministrija

Četros projektos jau pieņemti lēmumi par finansēšanu no ES fondu 2021.–2027. programmas.

Ministriņām jānodrošina normatīvā bāze, lai projektus varētu turpināt līdzfinansēt ar ES fondu atbalstu.

Finanšu ministrija

Atvесејоšanas fonda ieviešanas aktualitātes

Finanšu ministrija

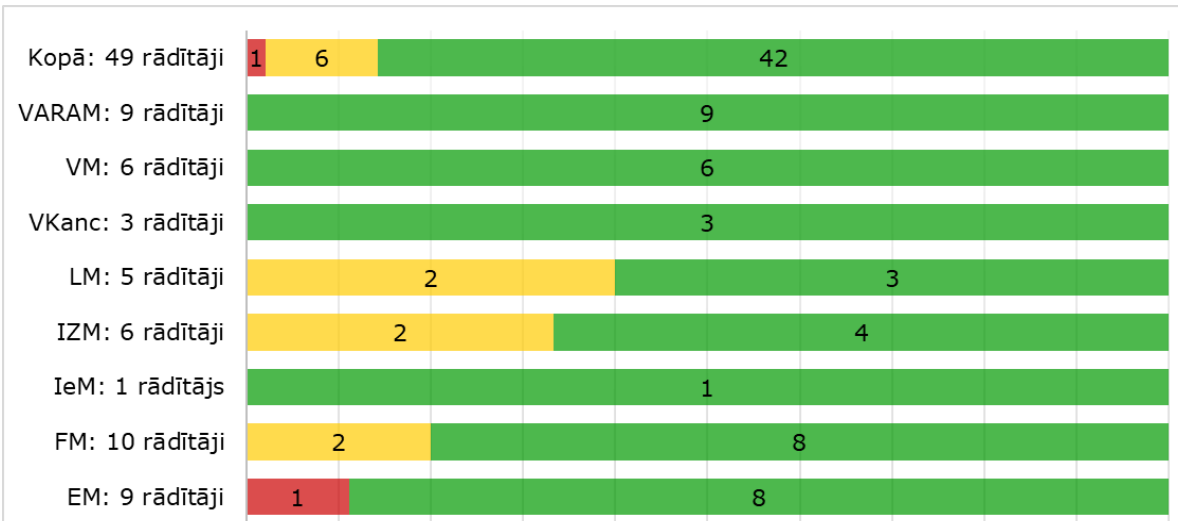
Atveseļošanas fonda ieviešanā prioritārie uzdevumi:

- Ekonomikas ministrijai jāpabeidz 2022. gada rādītāju izpilde
- Finanšu ministrija steidzami virza grozījumus Atveseļošanas fonda plānā – Ministru kabinetā un Eiropas Komisijā

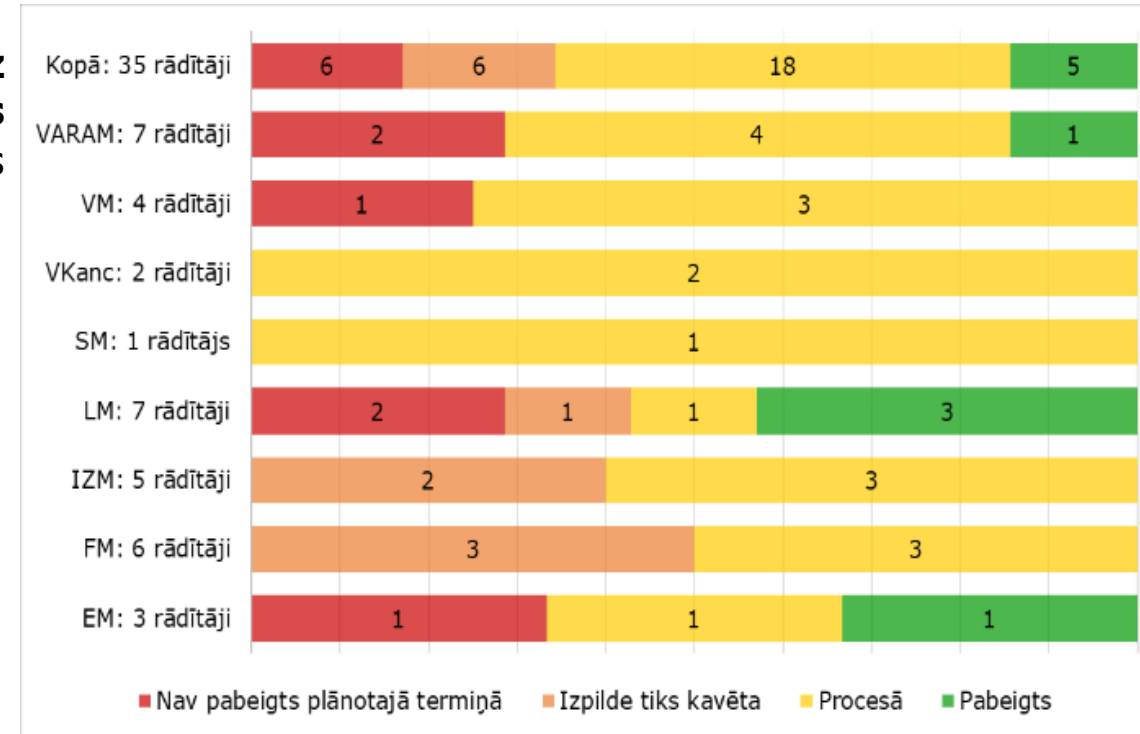
Dati uz 25.08.2023.

- **2022. gada rādītāji** – š.g. oktobrī Ekonomikas ministrija plāno virzīt apstiprināšanai Ministru kabinetā pēdējo **neizpildīto** rādītāju par mājokļu pieejamības pamatnostādņu pieņemšanu
- Kad Ekonomikas ministrijas rādītājs izpildīts, tad **Latvijai līdz gada beigām Eiropas Komisijai jāiesniedz pārvaldības deklarācija** par visiem izpildītiem rādītājiem, lai no Eiropas Komisijas saņemtu **438 milj. EUR**
- Par **6 rādītājiem** – nepieciešami **Atveseļošanas fonda plāna grozījumi** termiņu pārceļšanai

2023. gada rādītāji - jāizpilda vēl 30 no 35, lai no Eiropas Komisijas saņemtu 365 milj. EUR

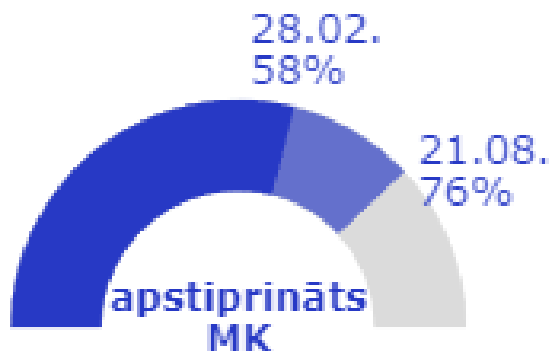
- Iestādes prognoze izpildīt līdz 2023.gada oktobrim
- Plānoti AF plāna grozījumi par termiņu pārceļšana uz 2023. un 2024.gadu
- Izpildīts

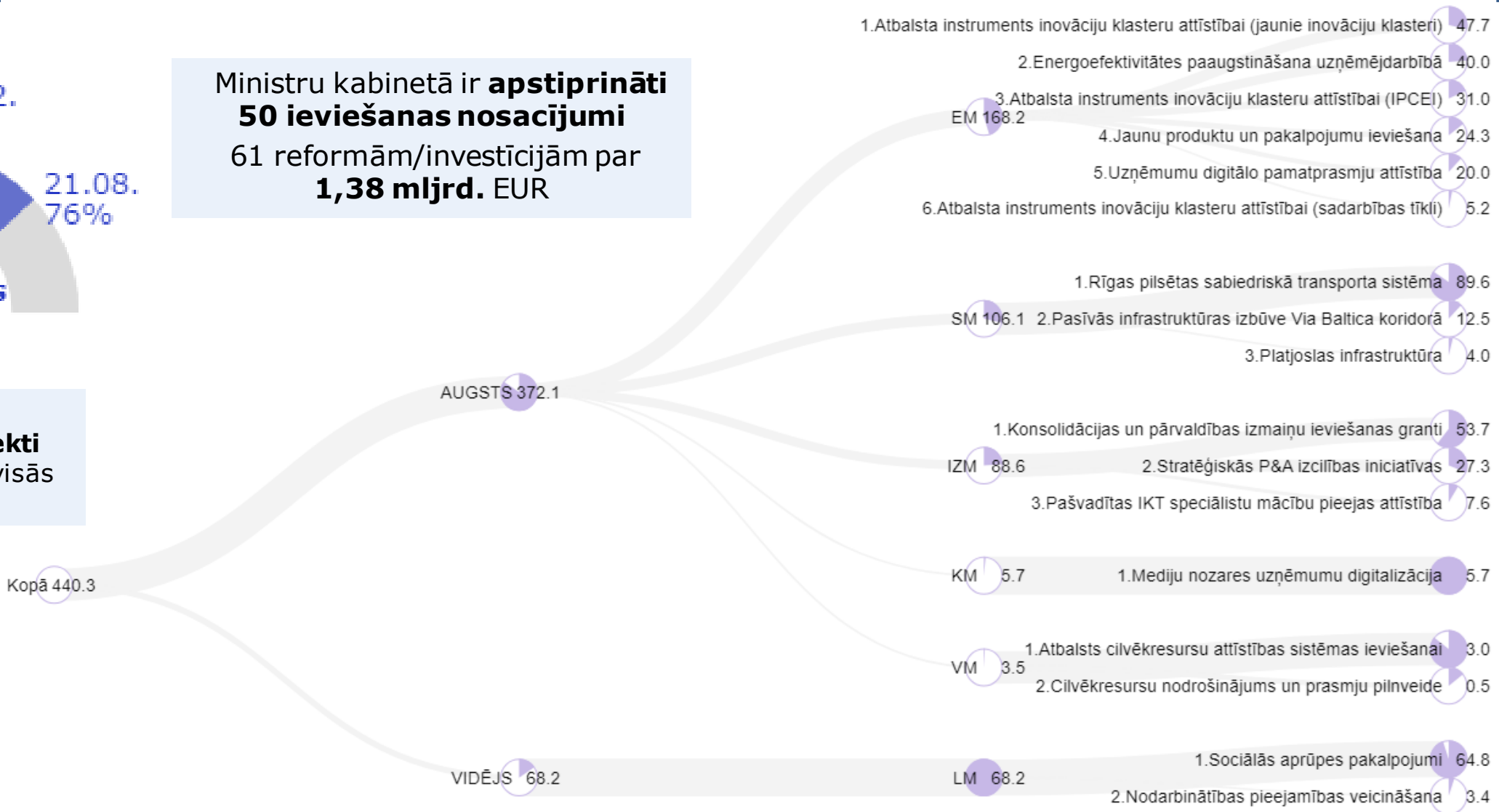
Finanšu ministrija

Līdz 2023. gada beigām jāapstiprina atlikušais Atveseļošanas fonda investīciju normatīvais regulējums. Labs progress projektu uzsākšanā

Ministru kabinetā ir **apstiprināti 50 ieviešanas nosacījumi**
61 reformām/investīcijām par **1,38 mljrd. EUR**

Līdz 21. augustam **īstenošanā 88 projekti** par **622,7 milj. EUR** visās jomās

Finanšu ministrija

Atvесеjоšanas fondā intensīvi notiek projektu atlasēs

NOSLĒGTAS: kopā 602 milj. EUR

IZSLUDINĀTAS: kopā 671 milj.

Finanšu ministrija

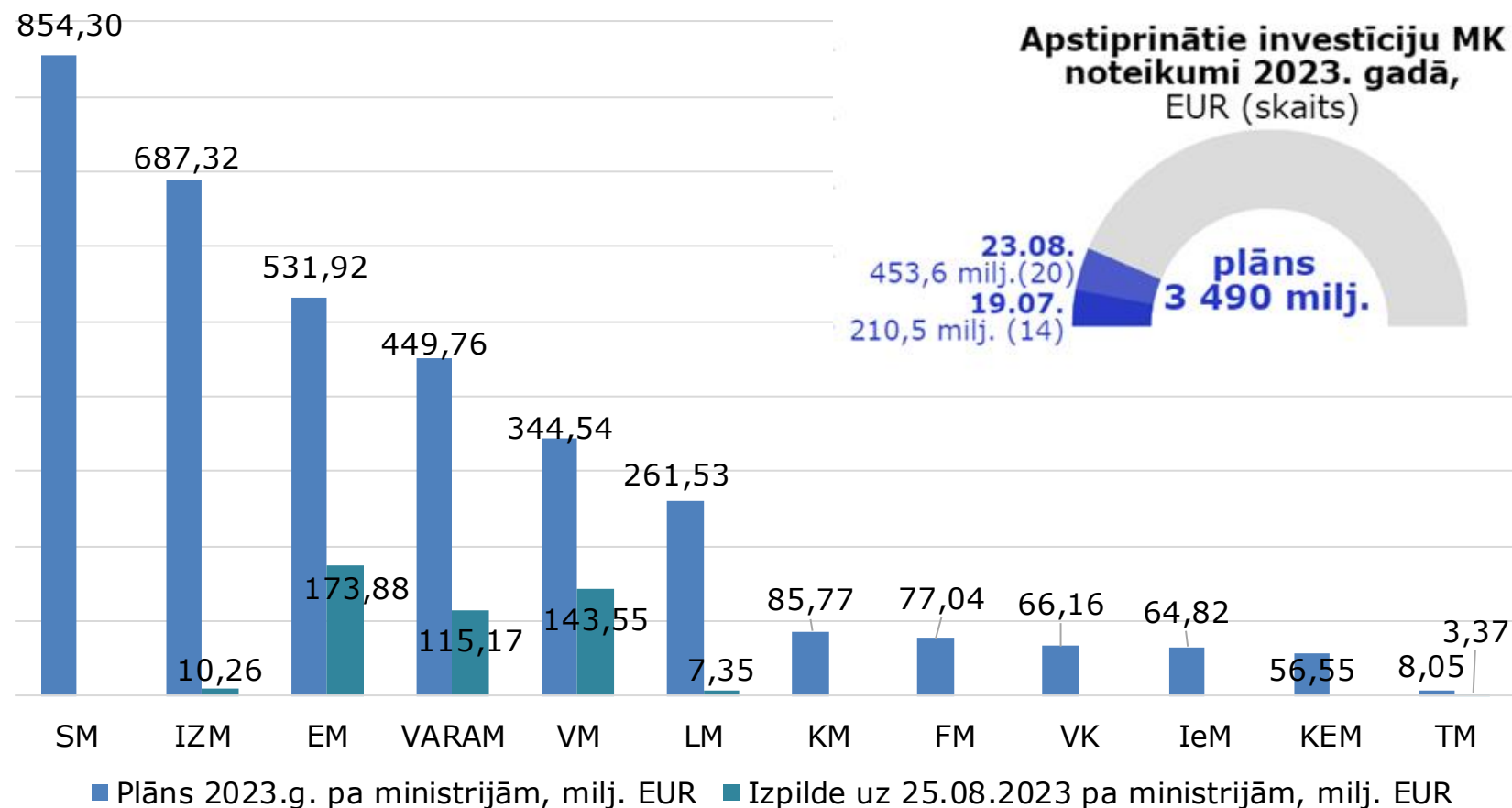
ES fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda aktualitātes

Finanšu ministrija

Ministru kabineta noteikumu apstiprināšanas plāns 2023. gadā kumulatīvi un izpilde, ministriju griezumā, milj. EUR

Dati uz 25.08.2023.

- Apstiprināti 20 Ministru kabineta noteikumi par **453,58 milj. EUR** ES fondu un nacionālā publiskā līdzfinansējuma
- Regulējuma izstrādes dinamika joprojām ar nobīdēm no no š. g. 25. aprīlī Ministru kabinetā apstiprinātā laika grafika, bet pakāpeniski uzlabojas – **saskaņošanā 55 investīciju īstenošanas nosacījumi** par **1,83 mljrd. EUR** un tuvākajā laikā varēs tikt virzīti Ministru kabinetā apstiprināšanai
- Atbildīgajām iestādēm ir **jāpaātrina regulējošo normatīvo aktu izstrāde**, nodrošinot iespējami plašu un efektīvu **sadarbību ar partneriem**

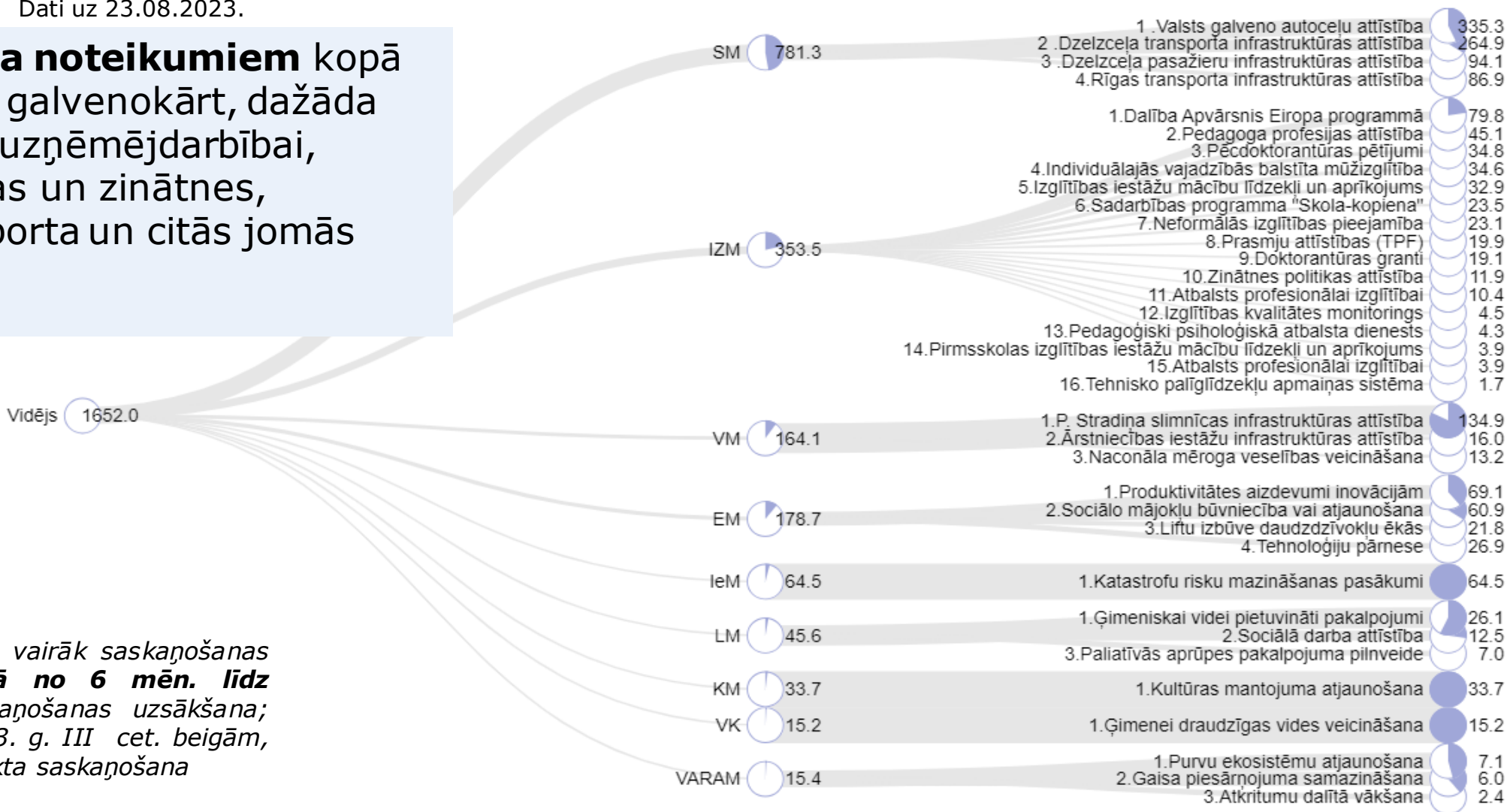

Finanšu ministrija

ES fondu 2021.–2027. programmas investīcijām normatīvā regulējuma izstrāde - 54% nav Ministru kabineta 2023. gada noteiktos termiņos (ES fondi un nacionālais finansējums)

Dati uz 23.08.2023.

Jāsekmē virzība noteikumiem kopā 1,6 mljrd. EUR, galvenokārt, dažāda veida atbalstam uzņēmējdarbībai, kultūras, izglītības un zinātnes, veselības, transporta un citās jomās

***Vidējs risks** - trīs un vairāk saskaņošanas iterācijas; **saskaņošanā no 6 mēn. līdz gadam**; nokavēta saskaņošanas uzsākšana; jāapstiprina MK līdz 2023. g. III cet. beigām, bet nav sāka/tikko uzsākta saskaņošana

Finanšu ministrija

ES fondu 2021.-2027. programmā uzsāktas atlases un apstiprināts projekts

NOSLĒGUSIES - APSTIPRINĀTS PROJEKTS

443 877 EUR

Pašvaldību un plānošanas reģionu kapacitātes uzlabošana

NOSLĒGUŠĀS - PROJEKTI VĒRTĒŠANĀ: kopā 7,5 milj. EUR

3 157 895 EUR

Mājsaimniecību siltumapgādes sistēmu uzlabošana gaisa piesārņojuma mazināšanai
1.uzsaukums

4 350 000 EUR

Atbalsts bērniem ar smagu diagnozi vai funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem

IZSLUDINĀTAS: kopā 169 milj. EUR

25 647 264 EUR

Pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstība

12 655 644 EUR

Plūdu risku samazināšana

27 840 000 EUR

Publiskās ārtelpas attīstība

3 529 412 EUR

Mājsaimniecību siltumapgādes sistēmu uzlabošana gaisa piesārņojuma mazināšanai
2.uzsaukums

73 379 551 EUR

Atbalsts MVU inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai

6 835 606 EUR

Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai

10 875 000 EUR

Vides monitoringa attīstība harmonizētai vides un klimata datu informācijas nodrošināšanai

3 425 840 EUR

Indukcijas gada ieviešana pedagogu sagatavošanas studiju programmās

3 371 250 EUR

Resocializācijas pakalpojumu probācijas klientiem pilnveidošana un taisnīguma atjaunošanas pieeju attīstība

1 000 000 EUR

Atbalsta pasākumi Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas klientu apkalpošanas efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai

Līdz š. g. 25. augustam ES fondu uzraudzības komitejā sadarbībā ar partneriem apstiprināti 61 projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju komplekti par 1,89 mljrd. EUR.

Perioda ES fondu un nacionālais publiskais līdzfinansējums,

%

**28.08.
37,73 %**

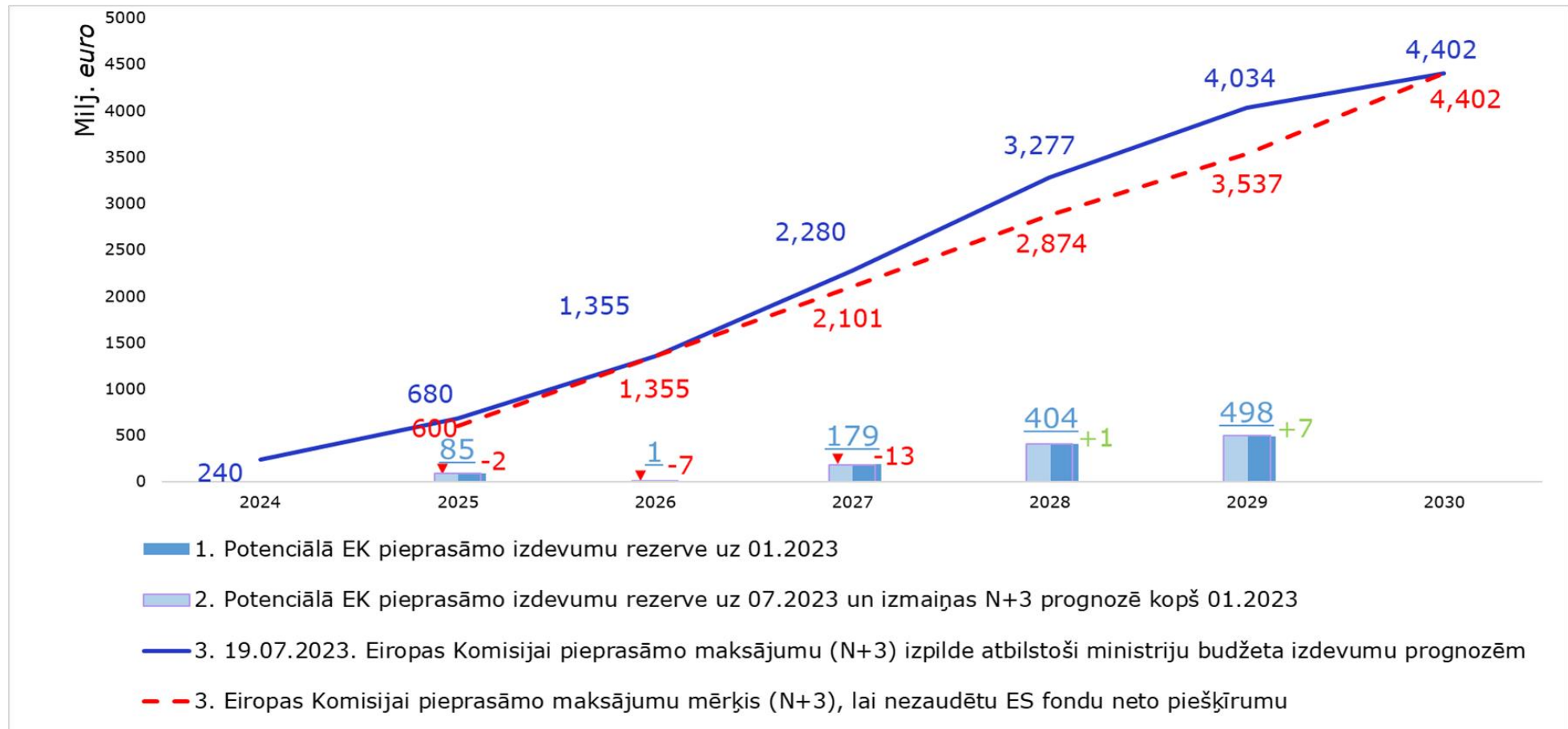
5 mljrd.

Finanšu ministrija

ES fondu 2021.–2027. programmā investīcijas īpaši jāpātrina, lai novērstu riskus ES piešķiruma zaudēšanai (n+3 mērķu izpilde)

- ❑ Lai izvairītos no daļēja ES fondu piešķiruma zaudējuma, **jāpātrina Ministru kabineta noteikumu izstrāde, projektu atlasēs** (25.04.2023. Ministru kabinetā apstiprināts laika grafiks);
- ❑ Risku gadījumā rīcība atbilstoši Ministru kabineta 25.04.2023. lēmumiem (tostarp finansējuma pārdales, ES fondu **2014.–2020.** programmas **projektu daļēja vai pilnīga pārceļšana uz ES fondu 2021.–2027. programmu**).
- ❑ **Satiksmes ministrijai pārcelt valsts budžeta finansētu 9 elektrovilcienu iegādes izmaksas uz ES fondu 2021.–2027. programmu.**

Finanšu ministrija

KOPSAVILKUMS: BŪTISKĀKIE KAVĒJUMI MINISTRU KABINETA NOTEIKUMU IZSTRĀDĒ

Atveseļošanas fonds

(risks nepabeigt investīcijas termiņā līdz 2026. gada augustam)

- ❑ **Satiksmes ministrija – Videi draudzīgi uzlabojumi Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā (89,5 milj. EUR)**
- ❑ **Ekonomikas ministrija:**
 - **Atbalsta instruments inovāciju klasteru attīstībai (83,9 milj. EUR)**
 - **Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (40 milj. EUR)**
- ❑ **Izglītības un zinātnes ministrija:**
 - **Konsolidācijas un pārvaldības izmaiņu ieviešanas granti (53,6 milj. EUR)**
 - **Stratēģiskās P&A izcilības iniciatīvas (27,3 milj. EUR)**

veselības jomā dēļ; neskaidri ieviešanas risinājumi; investīciju uzsākšanai būtiska ietekme n+3 mērķu izpildei)

- ❑ **Satiksmes ministrija:**
 - **Dzelzceļa infrastruktūras attīstība (359 milj. EUR)**
 - **Valsts galveno autoceļu attīstība (335,3 milj. EUR)**
- ❑ **Veselības ministrija – Ārstniecības iestāžu & Stradiņu infrastruktūras attīstība (259,4 milj. EUR)**

REZUMĒJOT

BŪTISKĀKIE UZDEVUMI 2023. gada augustā - decembrī

1) 2014.-2020. ES fondi:

ES finansējums
4,6 mljrd. EUR

- ❑ **Risku mazināšanas pasākumi** (jo īpaši transporta jomā) **visa pieejamā ES finansējuma izmantošanai, t.sk.:**

1) **Satiksmes ministrijai** jāvirza risinājumi **transporta jomas** projektu pabeigšanai, t.sk. prioritāri no ES fondu **2021.-2027.** programmas (grozījumi);

2) **Finanšu ministrijai** sadarbībā ar ministrijām **virzīt Programmas grozījumus.**

2) 2021.-2027. ES fondi:

ES + nacionālais finansējums
5 mljrd. EUR

- ❑ **Apstiprināt** investīciju **Ministru kabineta noteikumus** vēl par kopējo finansējumu 3,3 mljrd. EUR.
- ❑ Uzsākt **projektu atlases.**
- ❑ Satiksmes ministrijai **pārcelt valsts budžeta finansētu 9 elektrovilcienu iegādes izmaksas** uz ES fondu **2021-2027 programmu** (t.sk. ES fondu 2021.-2027. programmas grozījumi).

3) Atveseļošanas fonds:

ES finansējums
1,82 mljrd. EUR

- ❑ **Apstiprināt Ministru kabineta regulējumu** par 24 % no Atveseļošanas fonda finansējuma.
- ❑ Iesniegt Eiropas Komisijai oficiāli **Atveseļošanas fonda plāna grozījumus.**
- ❑ Līdz 2023. gada beigām iesniegt **Eiropas Komisijai maksājuma pieprasījumu** par 2022. gada rādītāju izpildi.
- ❑ Iestādēm nodrošināt **2023. gada rādītāju** izpildi atbilstoši Atveseļošanas fonda plānam.

Atveseļošanas fonda plāna grozījumi paredz: mainīgās daļas papildu **8,5 milj. EUR** nevienlīdzības mazināšanai un **123,79 milj. EUR RePowerEU** enerģētikas jomā; papildu **10,9 milj. EUR** Brexit pārvedums RePower mērķiem; atsevišķu rādītāju izpildes termiņu precizēšanu.

Finanšu ministrija

Finansē
Eiropas Savienība

Finansē
Eiropas Savienība
NextGenerationEU

Finanšu ministrija turpinās regulāri informēt valdību un sabiedrību par aktualitātēm ES fondu, Atveseļošanas fonda un citu Finanšu ministrijas pārziņā esošo ārvalstu finanšu palīdzības investīciju īstenošanā Latvijas tautsaimniecības attīstības un ekonomiskās transformācijas sekmēšanai.

Papildus prezentācijā atspoguļotajai informācijai Finanšu ministrija iesniedz detalizētu informāciju par:

- ES fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda MK noteikumu par specifisko atbalsta mērķu ieviešanu izstrādes laika grafika riskiem (1. pielikums);*
- Atveseļošanas fonda MK noteikumu un informatīvo ziņojumu izstrādes laika grafika riskiem (2. pielikums);*
- Neizpildītajiem 2022. gada Atveseļošanas fonda plāna atskaites punktiem/mērķiem (3. pielikums) un Iestāžu ziņotajiem 2023. gada Atveseļošanas fonda plāna atskaites punktu/mērķu izpildes kavējumiem (4. pielikums).*

Finanšu ministrs

Līva Jirgensone 22007068
liva.jirgensone@fm.gov.lv

A. Ašeradens